

Com s'ha arribat a l'enfrontament públic entre Torra i Omella?

Dll, 27/07/2020 per Catalunya Religió

(Jordi Llisterra-CR) Com s'ha arribat a un enfrontament obert entre la Generalitat i l'arquebisbat de Barcelona? Més visiblement amb el president de la Generalitat i l'arquebisbe de Barcelona? Hi ha dos factors que expliquen perquè el que podria ser una tempesta en un got d'aigua ha acabat sent [un xoc de trens](#). Un factor de caire més polític i personal i un de caire més institucional i administratiu.

Tots dos factors s'ajunten perquè finalment acabi malament: que el cardenal **Joan Josep Omella** presideixi una missa de difunts aquest diumenge amb alguns centenars de persones en ple rebrot de la pandèmia a l'àrea metropolitana i que no estava autoritzada pel Procicat. Que l'arquebisbat anunci mesures legals contra la Generalitat. I que el president **Quim Torra** aquest dilluns al matí en una roda de premsa anunciï que ha donat instruccions a la consellera de Salut per obrir un expedient sancionador a l'arquebisbat de Barcelona per haver vulnerat una resolució del Procicat.

Però el president Torra ha anat més enllà i, repreguntat sobre el tema [en la roda de premsa](#), ha afirmat: “Com a president de la Generalitat em sembla molt bé que el cardenal Omella apel·li a la llibertat de culte religiós, però lamento que durant tots aquests anys s'hagi oblidat de la Constitució quant als drets fonamentals. I que, a més de la Constitució, hi ha unes cartes de Drets Humans que protegeixen la llibertat d'expressió i la llibertat de manifestació i concentració. I lamento que durant tots aquests anys el cardenal Omella no hagi alçat ni una sola vegada la veu per a condemnar la repressió que viu Catalunya”.

Unes hores abans, el president Carles Puigdemont carregava també personalment contra Omella a [TV3](#) parlant del seu paper l'octubre del 2017: “No es va comportar com un home d'Església. Es va comportar com un home d'Estat. I això em sembla inacceptable, pels que som catòlics i cristians. S'ha d'estar al costat precisament

del dèbil, del que és perseguit, del que pateix”. I encara li recriminava també la falta d’empatia amb els familiars dels presos polítics. Una setmana abans **Oriol Junqueras** també es mostrava dolgut en aquest sentit.

Ve de lluny

La coincidència en el temps de tot plegat pot ser casual, però ve de lluny. Finalment s’ha acabat expressant públicament, amb gestos com tirar endavant tossudament un acte no autoritzat o posant directament el dit al l’ull del cardenal Omella.

Mai hi ha hagut una gran relació institucional més enllà dels formalisme, però sobretot mai hi ha hagut sintonia personal ni complicitat entre els actuals representants de la Generalitat i de l’arquebisbat de Barcelona. I els circuits secundaris de relació estan rovellats o són inexistents. Al contrari del que ha passat durant la pandèmia amb el ministre **Salvador Illa**. Una relació excel·lent amb Omella estrenat com a president de la Conferència Episcopal Espanyola, ha evitat que el tema de la suspensió del culte per un govern progressista acabés sent causa d’enfrontament. Com en alguns moments va passar, per exemple, amb els bisbes italians i com en tenien ganes els sectors més il·luminats de l’Església espanyola. En canvi, les declaracions de Torra, Puigdemont o Junqueras es focalitzen en Omella, no contra l’Església.

A aquesta manca de sintonia política i personal amb Omella s’hi han anat sumant diversos greuges per l’acció de determinades conselleries del Govern. Especialment el progressiu [assetjament](#) a l’escola concertada des del departament del conseller **Josep Bargalló**, que és incomprendible des de l’Església i des del sentit comú. Però per acabar d’enrair la situació, aquest dijous el vicepresident **Pere Aragonès** i la consellera de Justícia van reobrir un altre front. Tornar a posar davant l’opinió pública el tema de les immatriculacions i fent servir [l’argumentari](#) dels qui diuen que “l’Església ens roba”. Hi havia una comissió amb els bisbes per afrontar aquest tema, però de la roda de premsa de dijous se’n van assabentar pels diaris.

Sobre com enfocar la relació dels temes que afecten l’Església també hi ha una manca de cohesió entre els partits que formen el Govern, i dins dels partits mateixos. Això també ha ajudat molt a acabar tots recurrent als jutjats i obrint expedients. Massa sovint s’imposen els sectors polítics que estan convençuts que l’anticlericalisme o ficar el dit a l’ull de l’Església dona vots.

Les resolucions del Procicat

El procediment que va conduir a que el Procicat no autoritzés la missa de diumenge arrenca el 13 de juliol, quan s’aprova l’enduriment del confinament del Segrià. Aquella Resolució de la Generalitat ja [establia](#) que “es prohibeixen les trobades i reunions de més de deu persones tant en l’àmbit privat com en l’àmbit públic. Aquesta prohibició inclou casaments, serveis religiosos, celebracions i cerimònies fúnebres”.

En aquell moment això només afectava Lleida. És evident que posar aquesta

limitació als serveis religiosos no té gaire sentit. És de suposar que el qui ho va escriure estava pensant en les celebracions i banquets de batejos, comunions i casaments. Però la limitació s'entén per les misses -ja abans de la pandèmia difícilment omplien a vessar els temples- que des del desconfinament se celebren amb estrictes mesures d'higiene, distància i reducció aforament.

Tot i no compartir-ho, el bisbe de Lleida, **Salvador Giménez**, des del primer moment es va [adreçar](#) als capellans explicant que el culte no quedava suspès ni es tancaven les esglésies però que un jutge havia validat que “els diferents actes, públics i privats, que se celebrin en aquesta quinzena no poden excedir la quantitat de deu persones”. En definitiva, s'apel·lava a cada rector a mantenir les celebracions si ho creia convenient, recordant aquesta prohibició.

Ja feia setmanes que des de la Conferència Episcopal Espanyola s'havia convidat a tots els bisbats a celebrar una missa en record de les víctimes del coronavirus i especialment de la gent gran el cap de setmana del 26 de juliol, coincidint amb la festivitat dels avis de Jesús. El bisbat de Solsona va anar per lliure i ja l'havia fet el mes de juny. I el bisbe de Lleida, just a l'inici del nou confinament, va anunciar que quedava ajornada. I com que per molts Lleida queda molt lluny, aquesta decisió plenament discutible del Procicat no va generar més conflicte.

El problema va venir quan en pocs dies es va veure que això també afectaria a l'àrea de Barcelona. Amb els circuits de relació entre l'arquebisbat i el govern rovellats i amb sectors del govern que creuen que el culte religiós és un tema menor, les gestions de darrera hora per modificar aquest punt a Barcelona van ser un fracàs. I el 17 de juliol es va [aprovar](#) i validar per un jutge en els mateixos termes que a Lleida. Això afectava principalment a les celebracions de municipis l'arquebisbat de Barcelona i del bisbat de Sant Feliu.

Un paper a cada mà

La indignació de l'arquebisbat amb aquesta decisió i la seva impossibilitat per frenar-la es va manifestar en una nota que “estimava” que la resolució del Procicat no canviava res i que “havien de seguir vigents sense major limitació les normes per a les celebracions litúrgiques a les esglésies com ho tenim fins ara”. La resolució del Procicat també va ser considerada com a “discriminatòria” pels [representants](#) d'altres confessions. Però, malgrat la crítica, entitats com el Consell Evangèlic de Catalunya, va recomanar suspendre el culte amb més de 10 persones.

Així, amb un paper en una mà de la Generalitat avalat per un jutge dient que no es poden fer reunions de més de 10 persones, i amb un paper a l'altra mà de l'arquebisbat dient que tot continua igual i que només cal respectar les mesures de seguretat, cada parròquia ha acabat discernint amb resultats desiguals que calia fer amb les misses.

A partir del 17 de juliol, i amb la indignació sobre la taula de les confessions religioses, es continuen fent moviments perquè es modifiqui la resolució del Procicat. Mentre, l'arquebisbat aconsegueix que l'ajuntament de Barcelona i el comissionat encarregat dels afers religiosos doni suport a autoritzar el funeral de diumenge a la Sagrada Família i ho tramiti al Procicat. Però paral·lelament, sense aquesta autorització, de manera pública l'arquebisbat dona per fet que se

celebrarà la missa. Dimarts convoca els mitjans de comunicació a una celebració que “entre els convidats, està prevista l’assistència de representants de l’àmbit sanitari i socio-assistencial així com de cossos de seguretat i d’altres estaments, que es sumaran a les primeres autoritats de les diferents administracions de la ciutat i del país”.

Al mateix temps, el bisbat de Sant Feliu de Llobregat dijous comença a fer circular una [nota](#) més en la línia del bisbat de Lleida. El bisbe **Agustí Cortés** qualifica “d’injusta i contradictòria” la normativa de la Generalitat però recorda als capellans que està vigent. Per tant, recomana “no desobeir la resolució i informar dels límits establerts”. Finalment, dissabte al vespre es va [celebrar](#) el funeral a la Catedral de Sant Feliu presidit pel bisbe Cortés però sense convidats i advertint les limitacions d’aforament a l’entrada. És el mateix que la nota recomana fer als rectors de les parròquies afectades del Baix Llobregat.

A la resta de bisbats catalans la missa funeral es va [celebrar](#) amb normalitat perquè als seus municipis no els afectaven les restriccions. Això no vol dir que els altres bisbes i líders religiosos estiguin d’acord amb les prohibicions, però només s’ha visualitzat clarament a Barcelona amb el cardenal Omella per saltar-se la normativa.

Ponts trencats

No és fins divendres al vespre que el Procicat “no autoritza l’activitat” a la Sagrada Família, per superar les 10 persones que preveure la normativa. Per acabar-ho d’agreujar, en una reunió de dissabte al matí es va voler debatre al Procicat una proposta per vincular la celebració d’actes religiosos a l’aforament del temple i a les mesures higièniques, i no a la limitació de 10 persones pensada per evitar els actes socials festius. Però un sector del Procicat vinculat al Departament de Salut s’emparra a no considerar una reformulació de la resolució del 17 de juliol fent seva la màxima de Pilat: “El que he escrit, ja està escrit”.

És en aquest moment que l’arquebisbat decideix definitivament tirar pel dret. Fa pública una [nota](#) remarcant que les mesures de prevenció sanitària a la missa de la Sagrada Família seran fins i tot més estrictes que les que s’apliquen als turistes i anunciant que “durant els pròxims dies iniciarem les accions legals oportunes contra l’arbitrarietat i la indefensió que sofreixen el dret a la llibertat religiosa i a la llibertat de culte, constitucionalment protegits”. I la celebració es manté amb l’argumentació de preeminència de la llibertat religiosa sense esperar el resultat d’un recurs judicial que ho avaluï.

El punt que va molestar més a l’arquebisbat i en el que insisteix la nota és el greuge respecte l’obertura de la Sagrada Família als turistes. Mentre l’arquebisbat movia cel i terra per canviar la normativa de les misses sense resultat, les administracions els pressionaven perquè la basílica tornés a acollir turistes i ajudés a dinamitzar comercialment la zona. Tot i que l’arquebisbat va organitzar la missa sense tenir l’autorització necessària després de la resolució 17 de juliol, també va ser determinant per decidir tirar endavant la celebració el fet de rebre la resolució del Procicat el dissabte sense tenir marge legal per recórrer-la fins dilluns.

És tot aquest procés que ha acabat trencat els ponts. Enrocat el Departament de Salut en una regulació francament millorable i amb Omella exercint una desobediència de facto encara que sense citar-la i emparant-se en l'exercici de Drets Fonamentals. Si el que es volia era un acte de consol a les víctimes i remar tots en la mateixa direcció per sortir de la crisi, no ha estat la setmana més lluïda en aquest sentit. I oberta la finestra dels retrets públics, ja serà molt difícil reconstruir les confiançaes que mai havien acabat de sedimentar. I s'estableix un precedent de desobediència subtil que marcarà altres situacions.